

ETABLERINGSPLATS FÖR MAST 88687A

ANTIKNVARISK BESIKTNING

Timmelsta 1:8

Rytterne sn, Västerås kommun, Västmanland

Av Jan Apel

SAU Rapport 2002:8.5 U

Inledning

Med anledning av den planerade etableringen av en mast för tredje generationens mobiltelefonnät i Västmanlands län har SAU genomfört en fältbesiktning som bekostats av 3G Infrastructure Services AB. Det antikvariska syftet är att undersöka hur forn- och kulturlämningar kommer att beröras av etableringen. Fältbesiktningen genomfördes måndagen den 6/5 2002. Jan Apel har utformat rapporten. Rapporten utgör fortsättningen på en byråutredning som genomfördes under mars-april 2002 av SAU (Apel & Gatti 2002).

Bakgrund och beskrivning

Etableringsplatsen är förlagd till den SV kanten av ett storblockigt, skogbevuxet, moränområde som gränsar till odlad mark. I sydöst ligger en delvis utdikad våtmark där en granplantering anlagts. Följande citat är saxat ur byråutredningsrapporten:

”Ca 100 m S om mastetableringen ligger ett stensträngssystem med en sammanlagd längd av 800 m (fornl nr 171). Ca 300 m V om etableringspunkten ligger ett gravfält, 50 x 35 m bestående av 6 fornlämningar: 4 runda stensättningar och 2 rektangulära (fornl nr 167). 130 m S finns en stensättning, rund 6 m diam samt en rektangulär stensättning 4 x 3,5 m (fornl nr 148:1&2). Inom 700 m radie ligger ytterligare ett gravfält bestående av 32 runda stensättningar och 2 skeppsformiga stensättningar (fornl nr 157), en rund stensättning 7 m diam (fornl nr 153). Etableringsplatsen ligger i område av särskilt värde, Löpdals by, med värdefull bebyggelse och agrara lämningar. Den V gränsen för Riksintresset Timmelsta-Skogsta, med värdefulla kulturmiljöer som ger ett ålderdomligt intryck, ligger drygt 500 m SÖ om etableringsplatsen (Apel & Gatti 2002).

Vid SAU's fältbesiktning av etableringsplatsen konstaterades att inga synliga fornlämningar ligger i etableringsplatsens omedelbara närhet. Muntliga uppgifter från en förbipasserande man, boende i området, gör gällande att en spjutspets i järn påträffats vid jordbruksarbete på en av de närbeliggande, sank, åkermarkerna. Om detta stämmer kan det röra sig om ett offerfynd från järnålder, något som inte påträffats i Västmanland tidigare. Skogsområden och den nämnda granplanteringen avgränsar etableringsplatsen från de känsliga kulturmiljöerna Löpdals by och Timmelsta.

Antikvarisk bedömning

Det är SAU's bedömning att masten kan byggas på den tänkta etableringsplatsen. SAU förslår dock att anläggningen av tillfartsväg och etableringen av teknikbod och mast övervakas av en arkeolog.

Referenser

Apel, J. & Gatti, A., 2002. *Arkeologisk utredning med anledning av 3Gis etablering av telemaster för tredje generationens mobiltelefonnät i Västmanlands län*. SAU Rapport 2002:8. Uppsala.